

MIHAEL SOBOLEVSKI

HRABRI UMIRU USPRAVNO (Prilog za biografiju Nede Knifić)

Mihael Sobolevski,
CHRP, Rijeka

UDK:940.53/.54(497.1):929 N. Knifić
Izvorni znanstveni rad
Ur.:1989-09-10

Na temelju postojećih spoznaja i novih istraživanja u radu se pokušava cijelovitije sagledati životni i revolucionarni put Nede Knifić, istaknutoga skojevskog i omladinskog rukovodjoca kotara Senj, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara u razdoblju od 1942 do 1944. Najprije se ističu činjenice o Nedinu školovanju na Senjskoj gimnaziji i njenom uključivanju u narodnooslobodilački pokret, a zatim se navode funkcije koje je obavljala. Posebno se razmatraju i utvrđuju okolnosti pod kojima je poginula 3. svibnja 1944. U zaključku se ističe potreba daljnog života i revolucionarne djelatnosti Nede Knifić, jer je riječ o jednoj od najpoznatijih učenica Senjske gimnazije i istaknutog aktivista u jugoslavenskom revolucionarnom omladinском pokretu.

Među učenicama Senjske gimnazije Nedi Knifić, s obzirom na njenu revolucionarnu aktivnost, nesumljivo pripada zasebno i izdvojeno mjesto u povijesti te nedaleko pozante srednjoškolske institucije. Zbog toga se teško mirimo sa činjenicom da je njen kratki ali intenzivni revolucionarni rad nedostatno izučen i rasvjetljen, a tradicije njena imena i djela uglavnom prisutne u senjskoj sredini. I to sve unatoč tomu što je najveći dio njene revolucionarne djalnosti bio vezan za omladinski revolucionarni pokret u Hrvatskom primorju i Istri. Međutim, i usprkos ovoj oštroti opasci, ipak se mora konstatirati da se pojedini fragmenti njene revolucionarne aktivnosti susreću u povjesnim djelima od šireg značenja, dok od posebnih radova postoji do sada u našoj historiografiji samo jedan manji rad.¹

S obzirom na ograničeni prostor kao i potrebu daljnog istraživanja života i revolucion-

BILJEŠKI

1. Marijana Čorić, *Omladinka Neda Knifić*, Senjski zbornik, Senj 1980, br. VIII, str. 91-94.

Sl. 91 – Učenice VI. raz. Senjske gimnazije, treća od lijeva Neda Knifić, snimak od Velikih vrata 1940/41.

narnog rada Nede Knifić, i ovaj rad samo je daljnji pokušaj istraživanja i revalorizacije revolucionarnog djela ove istaknute senjske i jugoslavenske skojevke.

Neda Knifić rođena je 22. studenog 1925. u Senju, u obitelji oca Stjepana, stolarskog obrtnika, i majke Jelke krojačice i kućanice. U njenoj obitelji bila su još dva starija brata Vlado i Ante. Od prihoda male obrtnice stolarske radnje Nedina oca Stjepana živjelo se teško ali časno. Oko godine 1930. obitelj Knifić se odselila u Banju Luku s nadom da će za stolarski posao u tom najznačajnijem mjestu Bosanske krajine biti više posla i veće zarade. Međutim, te se nade nisu ostvarile, te se obitelj Knifić godine 1934. ponovno vraća u Senj. Neda Knifić je prva dva razreda osnovne škole završila u Banja Luci, a preostala dva u Senju. Nedini roditelji, napredno civilizacijski opredijeljeni, nisu samo nastojali da svojoj djeci osiguraju pristojnije materijalne uvjete života nego da i svoju djecu gimnazijski obrazuju. Neda Knifić upisala se u prvi razred gimnazije školske godine 1936/1937. i redovito i uspješno je polazila Senjsku gimnaziju sve do završetka šestog razreda školske godine 1941/42. Najveći broj razreda završila je s vrlo dobrim uspjehom², četvrti razred je završila s odličnim uspjehom,³ a šesti razred gimnazije s dobrim uspjehom.⁴

U gimnazijskim danima do okupacije zemlje travnja 1941. Neda Knifić provodila je školske dane i školske praznike kao i više ili manje sve njene školske drugarice, u učenju i

pomaganju majci u kućnim poslovima, u čitanju knjiga i igri. Pravi početak njenog političkog sazrijevanja oblikovao se u uvjetima fašističke okupacije zemlje a time i njenog rodnog grada. Naime, i gradić Senj, i njemu slična mnoga druga mjesta po političkoj, ekonomskoj i kulturnoj strukturi, bili su još u razdoblju između dva svjetska rata, a posebno u razdoblju narodnooslobodilačke borbe, politički iznijansirani. U njima su se izražavale brojne ideologije, od onih antifašističkih i naprednih do otvorenih fašističkih općenito i unutar toga posebno ustaškog pokreta. U toj utamničenoj sredini, u gradiću gdje su se mještani svi medusobno poznavali i u vrijeme rata u kojem je bila jaka koncentracija okupacijskih i ustaško-domobranksih vojnih snaga i struktura vlasti, u vrijeme izuzetno otežanih i gotovo nepremostivih komunikacija sa širim senjskim zaledem, bilo je objektivno više nego teško stvoriti snažniji narodnooslobodilački pokret. No i uz takav život stanovnika Senja unutar žica i bunkera, mnogi pojedinci i grupe, među kojima su prednjačili pojedini učenici i profesori Senjske gimnazije, stvarali su i osnovi narodnooslobodilačke borbe i u Senju. Ti procesi, bez obzira na to što su se odvijali u zatvorenim krugovima i u strogoj ilegalnosti, nisu mogli izbjegći pažnji srednjoškolke Nade Knifić. To prije što se u njenoj obitelji koja je bila cijelokupno antifašistički opredijeljena i koja će krajem prve polovice 1942. otići na slobodni teritorij (brat Vlado otišao je u partizane još ranije) otvoreno razgovaralo o svim nedaćama okupacijskog sistema i vladavine ustaša i njihova terora, te o njihovu angažiranju za ciljeve narodnooslobodilačke borbe. U uvjetima okupacijskog sistema i ustaškog terora, zbog izloženosti obitelji Knifić, a napose nakon odlaska Vlade u partizane i prismotre ustaških konfidenata, nije se u takvim okolnostima ni Neda mogla u većoj mjeri posvetiti učenju. Zbog toga školske godine 1941/42. osjeća se znatan pad u Nedinu učenju, te je uglavnom na kraju te školske godine ocijenjena iz pojedinih predmeta ocjenom dovoljan ili dobar, ali je iz vladanja ocijenjena ocjenom pohvalno. Nadalje je uočljivo da je te školske godine znatno izostajala sa nastave (ukupno 78 sati, od toga jedan neopravдан).² Ni dodjelu svjedodžbe za šesti razred gimnazije Neda Knifić nije dočekala u Senju. Naime, kada su jedinice Prvoga primorsko goranskog odreda NOP-a 22. lipnja 1942. oslobodile Krivi Put, Veljun i Podbilo, Neda se sljedeći dan uspijeva s obitelji prebaciti na slobodni teritorij. I upravo dolaskom Nede Knifić na oslobođeni teritorij 23. lipnja 1942. godine započinje njen aktivni rad za narodnooslobodilački pokret. Doduše, u napisu Vlade Cara o pogibiji Nede Knifić godine 1944. (zajedno su dugo radili u Okružnom komitetu SKOJ-a za Hrvatsko primorje) ističe se da je ona bila aktivna u narodnooslobodilačkom pokretu u Senju prije dolaska na oslobođeno područje. S tim u vezi V. Car ističe njen rad na organiziranju senjske omladine, sudjelovanje u pisanju parola i sakupljanju hrane za NOVJ³, ali je te njegove tvrdnje teško dokazati izvornom ili drugom memoarskom gradom.

Dolaskom na oslobođeni teritorij Neda Knifić uglavnom se nalazila u selu Zabukovcu, u krmpotskom kraju. Na tom nevelikom oslobođenom području, na kojem je stanovništvo masovno sudjelovalo u narodnooslobodilačkom pokretu, odvijao se izuzetno svestran politički i kulturno-prosvjetni rad. Zbog toga je Neda Knifić kao svršena učenica šestog razreda gimnazije odmah uključena u aktivnosti na prosvjetnom-kulturnom polju,

2. Drž. realna gimnazija u Senju, Izvještaj za školsku godinu 1933/8 (bez oznake godine izlaženja), str. 38-39; Drž. realna gimnazija u Senju, Izvještaj za školsku godinu 1938/9 (bez oznake godine izlaženja), str. 112.

3. Realna gimnazija u Senju za školsku godinu 1939/40 (bez oznake godine izlaženja), str. 34.

4. Glavni imenik Senjske gimnazije 1941-1942. Danas se čuva u COOU »Vladimir Čopić« u Senju.

5. Isto

6. Vlado Car. Poginula je drugarica Neda. Primorski vjesnik (glasilo NOP-a u Hrvatskom primorju), god. II. br. 125, 19. V. 1944., str. 4.

ali isto tako i u političkom radu s omladinom. Odmah je postala član Saveza mlade generacije i nedugo zatim SKOJ-a, a ujedno po omladinskoj liniji bila je zadužena za rad s omladinom na krvoputskom području. U krmpotskoj sredini posebno se Neda Knific isticala u prosvjetno-kulturnoj djelatnosti, te je u kolovozu 1942. otpočela okupljati školsku djecu u Zabukovcu i s njima izvoditi nastavu.⁷ Mogli bismo s pravom reći da je Neda bila prva primorska partizanska učiteljica, s tim što je taj posao obavljala samo kratko vrijeme.

U ratnim i revolucionarnim vremenima Neda je veoma brzo politički i ljudski sazrije-

Sl. 92 – Neda Knific (lijevo) i Štefica Kopitar-Silvija, članice SKOJ-a za Istru, učesnice na Skojevskom savjetovanju ispred pučke škole u Tupljaču 22. travnja 1944.

⁷. Davorin Ježić, Prilog proučavanju razvitka i djelovanja organa narodne vlasti na području Vinodola (siječanj 1942 – 1943), Vindolski zbornik, Crikvenica, 1983, br. 3, str. 124.

vala i uzdigla se u krmpotskoj sredini među najaktivnije sudionike narodnooslobodilačkog pokreta, a posebno u radu s omladinom. Zbog toga je s obzirom na postignute rezulte u radu i s obzirom na mogućnosti koje su se nazrijevale u njenom radu, početkom studenog 1942. imenovana i za člana novoosnovanoga Kotarskog rukovodstva SKOJ-a za Senj. Najvidljiviji znak priznanje Nedi Knifić u radu s omladinom jest i njen izbor za delegata za Prvi kongres USAOJ-a, a na ovaj kongres upućena je da predstavlja antifašističku omladinu kotara Senj.⁸ Prvi kongres USAOJ-a održan je u Bihaću od 27. do 29. prosinca 1942. i Neda Knifić je uz 364 druga delegata imala mogućnost da se upozna s omladinskim antifašističkim pokretom u cijeloj zemlji, da stekne dragocjena i nova iskustva u radu s omladinom kao i da sudjeluje u donošenju svih odluka Kongresa. Nadalje, imala je mogućnost da na Kongresu vidi i čuje riječi vrhovnog komandanta NOV-a i POJ-a Josipa Broza Tita, koje je on uputio jugoslavenskoj omladini. Između ostalog, Tito je rekao delegatima i ovo:

»Ovaj Kongres ima ogroman značaj za našu mladu generaciju. On je manifestacija snaže naše omladine, on je smotra vaših snaga. Ovim Kongresom treba da se još više učvrsti jedinstvo koje se iskovovalo u procesu naše divovske borbe, jedinstvo svih mlađih sinova i kćeri naših porobljenih naroda. Ovim Kongresom treba da se još više učvrsti bratstvo između svih naroda Jugoslavije. Komunistička partija oduvijek je gledala u omladini nosiće tog bratstva i jedinstva i nije se prevarila...«⁹

Poslije povratka iz Bihaća na senjski kotar Neda Knifić prisustvovala je pokrajinskoj konferenciji SKOJ-a za Hrvatsku u Slunju, održanoj 2. siječnja 1943. Na ovoj konferenciji konkretizirani su zaključci Prvog kongresa USAOJ-a, a posebno oni koji se odnose na rad SKOJ-a, raščišćena su neka organizacijska pitanja, te je izabранo novo rukovodstvo SKOJ-a za Hrvatsku.¹⁰

Kada se Neda Knifić u prvoj polovici siječnja 1943. vratila na senjski kotar s Prvog kongresa USAOJ-a i s pokrajinske konferencije SKOJ-a za Hrvatsku, na kojima je proširila svoje spoznaje o radu s omladinom, njen rad za ciljeve narodnooslobodilačkog pokreta još je bolji, ona je još angažiranija. Tih je dana najvjerojatnije primljena i u članstvo KPJ, a u Okružnom komitetu SKOJ-a za Hrvatsko primorje već se tada razmatralo i njen angažiranje u radu tog Komiteta.

Naime, Okružni komitet SKOJ-a za Hrvatsko primorje početkom godine 1943. uočavao je da je zapostavljen rad s omladinom na neoslobodenom teritoriju, te je u tom pogledu posebno insistirao na povezivanju s gradom Senjom i nastojao da se pojedinci u Komitetu zaduže za taj rad. Posve je logično pretpostaviti da se u vezi s ovim radom računalo i na doprinos Nede Knifić, te ju je Okružni komitet SKOJ-a za Hrvatsko primorje na svojoj sjednici od 29. svibnja 1943. koptirao za člana ovog Komiteta.¹¹

Nakon kapitulacije Italije i oslobođenja mnogih primorskih mesta, a posebno Senja, stvorene su široke mogućnosti za rad s antifašističkom omladinom. Neda Knifić se krajem 1943. vratila iz Plaškog s višeg skojevskog kursa i intenzivno je u oslobođenom Senju radila na pripremi prvog savjetovanja SKOJ-a za Hrvatsko primorje. Ovo je savjetovanje i održao u Senju 4. i 5. siječnja 1944., a na njemu su se razmatrala organizacijska pitanja omladine, pitanja rukovođenja s omladinom, rad i funkcioniranje omladinskih rukovodstava, te idejno-politički i prosvjetno-kulturni rad omladine Hrvatskog primorja. Tij-

8. Marijana Čorić, Omladinka Neda Knifić, n.d., str 91.

9. Slobodan Žarić, Revolucionarni omladinski pokret u Hrvatskoj 1941-48, Zagreb, 1980, str. 100.

10. Isto, str. 103.

11. Arhiv Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu (i dalje: AIHRPH), SKOJ 28.3095.

kom siječnja godine 1944. izvršene su i organizacijske promjene u Okružnom komitetu SKOJ-a za Hrvatsko primorje, a Neda Knifić bila je izabrana za organizacijskog sekretara tog Komiteta.¹² U isto je vrijeme izvršena i reorganizacija okružnog rukovodstva USA-OH-a za Hrvatsko primorje, te je Neda Knifić izabrana i za člana Okružnog odbora USAOH-a za Hrvatsko primorje.¹³

Početkom veljače 1944. nakon što je izvršena reorganizacija partijskih i skojevskih organizacija u Istri, osnovan je najprije Oblasni komitet KPH za Istru i Hrvatsko primorje. Na sastanku ovog Komiteta održanom 10. veljače 1944. umjesto Povjereništva Pokrajinskog komiteta SKOJ-a za Istru formiran je Oblasni komitet SKOJ-a za Istru i Hrvatsko primorje, a za člana ovoga Oblasnog komiteta izabrana je i Neda Knifić. Prvi sastanak Oblasnog komiteta SKOJ-a za Istru i Hrvatsko primorje održan je 26. veljače 1944., a u izveštaju s tog sastanka, upućenom Pokrajinskom komitetu SKOJ-a za Hrvatsku, isticalo se da sastanku nije prisustvovala Neda Knifić, već da se očekuje njen dolazak u sjedište Oblasnog komiteta SKOJ-a.¹⁴

Sl. 92/a Neda Knifić, učenica
Senjske gimnazije, slika
sa dačke iskaznice šk. g.
1940/41.

12. AIHRPH, SKOJ 8/662.

13. Isto.

14. Dokumenti istorije omladinsko-nacionalnog pokreta Jugoslavije, Beograd, 1960 (tom II, knj. 2, str. 237-240).

Po Nedu Knifić došao je u Hrvatsko primorje jedan član Oblasnog komiteta SKOJ-a (njegovo ime nisam uspio utvrditi), te su zajedno krenuli u Istru 11. ožujka 1944.¹⁵ Dolaskom u Istru Neda Knifić najprije prisustvuje prvoj Oblasnoj konferenciji USAOH-a za Istru održanoj na Učki 1. travnja 1944. i na njoj je izabrana i za člana Oblasnog odbora USAOH-a za Istru. Ujedno je tada imala mogućnosti da se pobliže upozna s organizacijskim stanjem i raznovrsnom djelatnošću istarske omladine, što je bilo vrlo značajno za njen daljnji rad u Istri. Budući da su na sastanku Oblasnog komiteta SKOJ-a za Istru i Hrvatsko primorje, održanom 4. travnja 1944., izvršena konkretna zaduženja pojedinih članova ovog Komiteta, Neda Knifić bila je posebno zadužena za rad SKOJ-a i USAOH-a na okrugu Pazin (kotarevi Pazin, Poreč, Čepić, Tinjan i Labin). Svojim predanim rado-m u Istri i ostvarenim rezultatima postala je iznimno omiljeni i poštovani omladinski rukovodilac. Stalno se kretala po terenu, pomagala i usmjeravala rad organizacija SKOJ-a i USAOH-a, jednostavno rečeno ulagala je sve svoje fizičke i umne snage u narodnooslobodilačku borbu i socijalističku revoluciju. Svoja iskustva u radu s istarskom omladinom iznijela je i na drugom savjetovanju SKOJ-a za Istru održanom 22. travnja 1944. u selu Krištofići na Tupljaku (kotar Čepić). Nakon završetka savjetovanja, prema usmenoj izjavi Alberta Petrica – Bertića datoj autoru 29. svibnja 1989, Neda Knifić se zajedno s Petricom (tada je bio sekretar Kotarskog komiteta SKOJ-a Pazin) uputila na Labinštinu s ciljem da se tu zadrže nekoliko dana, a zatim da se vrate na kotar Pazin. Prvog svibnja 1944. boravili su u selu Ružići i tu je Neda Knifić govorila na zboru upriličenom u povodu proslave Prvog maja. Tek je bilo odjutriло 3. svibnja 1944. kada su se Neda Knifić, Albert Petre, dva kurira i jedan obavještajac uputili iz sela Ružića prema Raši. Imali su obavijesti da je njemački okupator provodio široku koncentričnu ofenzivu na području Istre, ali ne i podatke o njeogovu kretanju i prema dolini Raše. Došavši u dolinu rijeke Raše, u mjesto Strp ispod Šumbera, prebacili su se preko mostića na desnu obalu rijeke Raše. Što je bilo dalje, najbolje se može vidjeti iz izvještaja Alberta Petrica od 6. srpnja 1944. upućenog Dušanu Diminiću, tada članu Oblasnog komiteta KPH za Istru. U ovom izvještaju, između ostalog, ističe slijedeće:

»Odmorili smo se čas, toliko dok smo popušili cigaretu, a sa suprotne strane – baš nama za ledima – evi ti bande. Bilo ih je oko 90. Isprve nas nisu uočili, ali čim smo se počeli povlačiti i puzati potruške, odmah su nas primijetili i zasuli nas paklenom vatrom. Baš su nas uzeli na nišan i tukli nas da se, ja mislim, ne bi ni Bog spasio. Puzeći dalje jedan pored drugog, jedni su održavali vatru, a drugi su trčali za nama. Kad je jedan drug kurir digao glavu, banditi mu puškomitrailjezom rascijeppe lubanju. On je na mjestu ostao mrtav. Drugarica Neda još uvijek je puzala iza mene. Videći da se banditi koji su trčali za nama približavaju, da tu neće nijedan od nas izvući živu glavu, ona je sama sebi oduzela život pištoljem. Ja sam lično vidiо kad je opalio pištolj i ona se srušila na zemlju: pomoći joj nisam mogao dati pošto sam i ja bio u životnoj opasnosti.«

Kada se neprijatelj povukao, Albert Petre se povratio na mjesto pogibije Nade Knifić i drugova, te o tome u navedenom izvještaju, navodi:

»Robu, municiju i oružje koje se nalazilo kod njih banda je opljačkala, pa su čak drugarici Nedi i kuriru izuli čarape i cipele, a drugaricu Nedu ubacili su glavačke u neki grm. Pogledao sam je malo bolje. Drugo joj nisu ništa napravili, niti su je iznakazili... Ti-jelo drugarice Nede ostalo je čitavu noć vani. Nisu joj ostavili ni oružje niti ličnu legitimaciju. Ako je nešto imala, moguće je da je to ostalo u centru Oblasnog komiteta SKOJ-

a. Drugi dan drugaricu smo pokopali na groblju sv. Martina. Drugaricu Nedu, koju su otprije poznavali, svi spominju i žale je kao da je rodom iz samog Labina.

To je sve koliko ja mogu reći o smrti pok. drugarice Nede. To je bilo 3. maja 1944. godine prije podne.¹⁶

Isti datum pogibije Nede Knific, tj. 3. svibnja 1944, navodi i Vlado Car u svom članku **Poginula je drugarica Neda** objavljenom u Primorskom vjesniku 19. svibnja 1944, dakle svega petnaestak dana nakon njene pogibije. S pravom se može pretpostavljati da je on o tome imao pouzdane podatke. Međutim, Vlado Car još ističe da je Neda Knific bila najprije teško ranjena, a zatim da si je oduzela život kako je neprijatelj ne bi zarobio. Nadalje, postoje proturječni podaci i o pokopu Nede Knific. Prema navedenom izvještaju Alberta Petreca proizlazilo bi da je pokopana drugi dan nakon pogibije, tj. 4. svibnja 1944. Međutim, iz izvještaja Ante Dobrile, rukovodiooca Propodjela Okružnog NOO-a Pazin (izvještaj je počeo pisati 10., a završio ga 14. svibnja 1944), upućenog Oblasnom NOO-u za Istru, vidljivo je da je umjetnička družina »Otokar Keršovani« prisustvovala 12. svibnja 1944. pokopu Nede Knific na groblju u Sv. Martinu, te da je nad njenim grobom održao govor Ante Dobrila, a umjetnička družina »Otokar Keršovani« otpjevala posmrtni marš.¹⁷

Pokopu Nede Knific prisustvovao je i Zvonko Poščić, koji je bio tada član navedene umjetničke družine. U izvještaju koji je bio priložen izvještaju Alberta Petreca Poščić je istakao da je A. Dobrila »nad grobom Nede i rekao nekoliko riječi o njoj, što su prisutni sa suzama u očima slušali. Nato je naša družina u njenu čast i čast druga koji je poginuo zajedno s njom otpjevala posmrtni marš. Kad sam pogledao grob nakon nekoliko dana, video sam da je još uvijek divno ureden, s mnogo cvijeća i vijenaca. Zapravo grob drugarice Nede«.¹⁸

Sudjelujući aktivno gotovo dvije godine u narodnooslobodilačkom pokretu i borbi, Neda je Knific bila uvijek u stalnoj blizini smrti. Poginula je na početku života. U njenom slučaju smrt je bila žrtva i junaštvo. Sreća je da se život ne mjeri dužinom, već djelima. Revolucionarno djelo Nede Knific iznimno je veliko i iznimno značajno. Njeno opredjeljenje za narodnooslobodilačku borbu i socijalističku revoluciju bilo je mjerilo njene ljudske savjesti. Između riječi i djela u Nedinu radu nije bila provalja, a to najbolje potvrđuje i njena junačka smrt. Ni revolucija nije mogla drugaćije priznati Nedinu smrt nego jednostavno kao bol. Svjedoče o tome najbolje brojni napisi u partizanskoj štampi, jer su o njenoj pogibiji pisali Primorski vjesnik, Glaš Istre, Hrvatski list i Jedinstvo mladih.

Ovim radom ne bi se smjela spustiti zavjesa u dalnjem istraživanju revolucionarne aktivnosti Nede Knific. Njen život i revolucionarno djelo moramo i trebamo i dalje istraživati i osvjetljavati. Jer je njeni djeli trajni ponos povijesti Senjske gimnazije i uzor mlađima ne samo Senja, Hrvatskog primorja i Istre već svih mlađih u socijalističkoj Jugoslaviji.

16. Dušan Diminić, Istra u partizanskom notesu (1943-1945), Pula 1986, str. 161-163.

17. Tone Dobrila, Istarske kazališne družine u NOB, Grada za povijest, Rijeka, 1981, str. 28.

18. Dusan Dimić, Istra u partizanskom notesu (1943-1945), n.dj., str. 163.

Die Tapferen sterben aufrecht

Zusammenfassung

Aufgrund vorhandener Kenntnisse und neuer Erforschungen versucht der Autor das Leben und den revolutionären Weg von Neda Knific vollständiger einzuschätzen. Sie war ein hervorragender Leiter der jugendlichen kommunistischen Organisation und wirkte auf dem Gebiete des Bezirks von Senj, Kroatisches Küstenland und Gorski kotar (Bergviertel) von 1942 bis 1944. Betont werden die Daten über die Schulung von Neda Knific am Senjer Gymnasium und angegeben werden die Einschliessung in die Volksbefreiungsbewegung und die Funktionen welche sie verrichtete. Betrachtet und festgestellt werden die Beziehungen unter welchen sie am 3. Mai 1944 das Leben eingebüsst. Am Schluss betont der Autor die Notwendigkeit, das Leben und die revolutionäre Tätigkeit von Neda Knific weiter zu erforschen, weil sie eine der bekanntesten Schülerinnen des Senjer Gymnasiums und eine der hervorragenden Aktivistinnen der jugoslawischen jugendlichen Bewegung war.

Sl. 93 – Članovi Izviđačkog odreda »Uskok« polažu cvijeće na spomen-bistu Nede Knific

Sl. 95 – Slet omladine na nogometnom igralištu »Nehaj«

Sl. 94 – Nogometno igralište »Nehaj«, pozdrav učesnika općinskog sleta

